

RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON

OTSUS

Vaidlustusaja number	169-25/284595
Otsuse kuupäev	15.08.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Angelika Timusk
Vaidlustus	Optimus Systems AS-i vaidlustus Politsei- ja Piirivalveameti riigihankes „Seiresüsteemide ja lisaseadmete ostmine“ (viitenumber 284595) Optimus Systems AS-i pakkumuse tagasilükkamise otsusele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Optimus Systems AS, esindaja vandeadvokaat Martin Männik
Vaidlustuse läbivaatamine	Hankija, Politsei- ja Piirivalveamet, esindaja Inga Savendi Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS § 197 lg 1 p 4 ja RHS § 198 lg 3 alusel

1. Jätta Optimus Systems AS-i vaidlustus rahuldamata.
2. Jätta Optimus Systems AS-i menetluskulud tema enda kanda.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 26.11.2024 avaldas Politsei- ja Piirivalveamet (edaspidi ka Hankija) riigihangete registris (edaspidi RHR) piiratud hankemenetlusena läbiviidava riigihanke „Seiresüsteemide ja lisaseadmete ostmine“ (viitenumber 284595) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi Riigihanke teises etapis kättesaadavaks mh *Pakkumuse esitamise ettepaneku lisa 1* (edaspidi PEE lisa 1). Riigihange viiakse läbi raamlepingu sõlmimiseks.

Taotluse esitamise tähtpäevaks esitasid taotluse 9 taotlejat ja pakkumuste esitamise tähtpäevaks kaks pakkujat: Optimus Systems AS ja AS G4S Eesti.

2. 03.07.2025 teavitas Hankija pakkujaid Politsei- ja Piirivalveamet 03.07.2025 otsusest nr 20-2.11/108-8, millega hankekomisjon otsustas:

- 1) tunnistada vastavaks AS-i G4S Eesti pakkumuse;
- 2) lükata tagasi Optimus Systems AS-i pakkumuse;
- 3) tunnistada edukaks AS-i G4S Eesti pakkumuse.

Hankekomisjoni koostatud 27.07.2025 protokollilisi otsuseid RHR-i vormidel RHR-ist nähtuvalt pakkujatele ei edastatud.

3. 14.07.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Optimus Systems AS-i (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija otsusele lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi (edaspidi Otsus).

4. Vaidlustuskomisjon teatas 17.07.2025 kirjaga nr 12.2-10/169 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 22.07.2025 ja neile vastamiseks 25.07.2025. Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad ja menetluskulude taotluse Vaidlustaja. Teiseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Hankija.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

5. Vaidlustaja, **Optimus Systems AS**, põhjendas vaidlustust järgmiselt.

5.1. Hankija lükkas Vaidlustaja pakkumuse tagasi, sest *pakkumus ei vasta vastavustingimuste punktis 6 toodud tingimustele. Pakkuja on jätnud vastavustingimuste punktis 6 PEE vormis 3 punktides 1 kuni 16 küsitud seadmete tarnetähtajad esitamata. Seetõttu ei ole hankijal võimalik pakutavate toodete tarnetähtaegasid kontrollida ega hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustel. Täpsemad selgitused peaksid olema toodud RHR-i protokollilises otsuses, kuid Vaidlustaja ei ole sellist otsust saanud.*

5.2. Enne Otsuse vastuvõtmist küsis Hankija Vaidlustajalt RHR-i vahendusel, et *kust teie pakkumusest hankija leiab info kõikide PEE vormil 3 küsitud seadmete tarnetähtaegade kohta, millele Vaidlustaja vastas, et [---] Pakkuja ei ole lisanud pakkumistabelisse tarneaja infot järgmistel põhjustel; Esiteks - Hanketingimuste TEE lisa 1 "Sõlmitava raamlepingu tingimused" on Hankija märkinud, et täpne tarnetähtaeg lepatakse kokku iga minikonkursi raames pakkujatele eraldi üle küsides. Teiseks – Hankedokumentatsioonis ei sea Hankija mingeid nõudeid pakutavate toodete tarnetähtaegadele. Kolmandaks – Hankedokumentatsioonis ei ole Hankija määranud tarnetähtaega hindamiskriteeriumina, mistõttu see ei mõjuta pakkumuse edukust ega anna lisapunkte. Neljandaks - Seadmete tarnetähtajad võivad sõltuda mitmest asjaolust, sealhulgas konkreetse tellimuse esitamise ajast, tarneahela olukorrast, tootja laoseisust ja muudest logistilistest teguritest. Seetõttu on tarnetähtaegade ette ennustamine ilma tellimuse kuupäevata keeruline ning võivad esineda olulised erinevused sõltuvalt tellimuse hetkest. [---] Eeltoodud põhjustel ei ole me pakkumuses esitanud fikseeritud kalendripäevades väljendatud tarnetähtaegu iga seadme kohta. Täpsed tarnetähtajad on üldjuhul määratavad alles pärast tellimuse vormistamist ja täpsustamist nagu ka Hankija TEE Lisa1-s ette nägi. Vajadusel oleme siiski valmis esitama hinnangulised tarnetähtajad tüüpiliste tarnevõimaluste põhjal. [---] Sellele Vaidlustaja vastusele Hankija midagi ei vastanud ega enne Otsuse vastuvõtmist midagi täiendavalt ei küsinud.*

5.3. Hankija oleks pidanud tunnistama Vaidlustaja pakkumuse vastavaks ning edukaks, kuna puudusid alused Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks.

5.3.1. TEE lisa 1 p-is 5.3.1 oli sätestatud, et *Müüja kohustub asjad tarnima vastavalt pakkumuses esitatud tarneaja jooksul. Pooled võivad hankelepingus kokku leppida lühemas tarneajas. Ostja kohustub lepingu esemed kokkulepitud ajal vastu võtma.* Seega ei tähendanud pakkumuse raames esitamist võimaldav tähtaeg, et see oleks poolte vahel lõplikult kokku lepitud, vaid tarneage võidi peale pakkumuse edukaks tunnistamist kokku leppida lühemana. Jättes Hankes esitatud pakkumuses tarneaja märkimata, on Vaidlustaja sisuliselt näinud ette, et tarneage on lõpmatu, kuid seda on võimalik Hankijaga lühemalt kokku leppida vastavalt TEE lisa 1 p-ile 5.3.1.

5.3.2. Vastavalt TEE lisa 1 p-ile 4.1 toimub lepingu alusel hankelepingu sõlmimine ja täitmine vastavalt ostja vajadusele, kusjuures vastavalt TEE lisa 1 p-ile 4.2.2.2 täpsustab ostja minikonkursi raames, mh asjade tarneajad ja üleandmise koha. Seetõttu ei omanud pakkumuse koosseisus tarneaja täpsustamine (mis oli esitatud pakkumuse kohaselt lõpmatu) mistahes sisulist mõju Riigihanke alusel sõlmitavale lepingule ning hilisematele minikonkurssidele.

5.3.2. Olukorras, kus ainukene hindamiskriteerium Riigihankes oli pakkumuse maksumus, oleks Vaidlustaja pakkumus olnud vastav ka siis, kui Vaidlustaja oleks pakkunud PEE vormis 3 p-ides 1-16 mistahes absurdse tarnetähtaja. Seetõttu on vastav ka pakkumus, kus tarneage on üldse märkimata (age on lõpmatu). Järelikult ei saa esitatud pakkumuse mittevastavus olla oluline.

5.4. Vaidlustaja esitas 22.07.2025 täiendavad seisukohad.

5.4.1. Vaidlust ei ole selles, et RHAD-iks on mh PEE vorm 3 „Pakkuja poolt täidetav tehnilise kirjelduse vorm“, mille Vaidlustaja on täitnud, va tarneajad. Sõltumata sellest, millise tähtaja oleks Vaidlustaja märkinud PEE vormile 3, ei oleks see omanud Vaidlustaja pakkumuse hindamisel mistahes mõju sellele, kas esitatud pakkumus oleks olnud edukas või mitte, määrav oli vaid esitatud pakkumuse maksumus. Sellises olukorras ei saanud Vaidlustaja poolt tarnetähtaja määramata jätmine, mis tähendab lõpmatut tähtaega, olla käsitletav Vaidlustaja pakkumuse olulise mittevastavusena riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.

5.4.2. Hankija ei ole Otsuses motiveerinud ega kaalunud, miks pelgalt seetõttu, et Vaidlustaja ei olnud märkinud pakkumuses tarnetähtaega, oli Vaidlustaja pakkumus olulise puudusega olukorras, kus vastavalt TEE lisa 1 p-le 5.3.1 saanuks Hankija leppida Vaidlustajaga raamlepingu sõlmimise järel kokku (lühendatud) tarneajas.

5.4.3. Vaidlust ei ole selles, et Hankes avaldatud hanketeate kohaselt on Hankijal õigus sõlmida raamleping kas ühe või mitme pakkujaga. See asjaolu ei mõjuta aga kuidagi seda, miks Hankija ei tunnistanud Vaidlustaja pakkumust vastavalt RHS § 114 lg 2 ls 2 Hankes vastavaks. Kui Hankija oleks kahe vastavaks tunnistatud pakkumuse puhul otsustanud Hankes sõlmida hankelepingu vaid ühe pakkujaga, siis oleks ta pidanud raamlepingu sõlmima Vaidlustajaga, kuivõrd Vaidlustaja pakkumus oli Hankes majanduslikult soodsam kui AS-G4S Eesti pakkumus. Kui võtta aluseks vaid Vaidlustaja pakkumus, kus tarnetähtaeg oli lõpmatu, siis oleks Hankijal olnud alati võimalik Vaidlustajaga kokku leppida raamlepingu alusel lühemas tarnetähtajas. Raamlepingu sõlminud pakkujate pakkumuses esitatud tarneajad ei oma raamlepingu alusel minikonkursi läbiviimisel tähendust.

5.4.4. Vaidlustaja ei esitanud tingimuslikku pakkumust, vaid tema poolt tarnetähtaja määramata jätmine tähendas numbriliselt lõpmatut tarnetähtaega. Põhjused, miks Vaidlustaja ei esitanud numbriliselt täpset tarnetähtaega, olid toodud Vaidlustaja vastuses Hankija selgitustaotlusele ning need olid ratsionaalsed.

5.4.5. Vastab tõele, et Riigihankes on võimalik tähtaegasid vaid lühendada, mitte pikendada. Olukorras, kus Vaidlustaja pakutud tähtaeg oli lõpmatu, oleks seda seega võinud poolte kokkuleppel alati lühendada.

6. Hankija, **Politsei- ja Piirivalveamet**, vaidles vaidlustusele vastu.

6.1. RHAD vastavustingimuste p-i 6 kohaselt pidi pakkuja pakkumus vastama tehnilises kirjelduses nõutud tingimustele (PEE lisa 1). Pakkuja pidi selle tingimuse täitmiseks esitama PEE vormi 3 kohase täidetud tehniliste andmetega tehnilise kirjelduse. Seega on ebaõige Vaidlustaja väide, et kuna Hankija ei olnud määranud tarnetähtaega hindamiskriteeriumina, siis see ei mõjuta pakkumuse edukust ega ole aluseks pakkumuse mittevastavaks tunnistamiseks ja tagasilükkamiseks.

6.2. Otsuse põhjendused on toodud nii 03.07.2025 kinnitatud hankekomisjoni otsuses nr 20-2.11/108-8 kui ka samas otsuses viidatud hankekomisjoni poolt RHR-is 27.06.2025 kinnitatud protokollilises otsuses. Hankija on 03.07.2025 teavitanud Vaidlustajat otsusest koos infoga, mille kohaselt Vaidlustaja pakkumus ei vasta vastavustingimuste p-is 6 toodud tingimustele.

6.3. Hankija teostas Vaidlustaja pakkumuse vastavuse kontrolli ja tuvastas, et Vaidlustaja on jätnud vastavustingimuste p-is 6 PEE tehnilise kirjelduse vormil 3 küsitud tarnetähtajad esitamata. Hankija esitas 13.06.2025 Vaidlustajale päringu (ID976668), kus palus selgitada, kust tema pakkumusest Hankija leiab info kõikide PEE vormil 3 küsitud seadmete tarnetähtaegade kohta. Hankija andis Vaidlustajale võimaluse tarnetähtaegade esitamata jätmist selgitada ja Vaidlustaja vastas päringule.

Vaidlustaja vastusest jõudis Hankija järeldusele, et Vaidlustaja pakkumust ei saa vastavaks tunnistada, sest Vaidlustaja on jätnud Hankija poolt küsitud andmed esitamata ning PEE vormil 3 nõutud tarnetähtaegade lahtrid tühjaks. Vaidlustaja pakkumus ei vasta vastavustingimuste p-is 6 toodud tingimustele – pakkuja on jätnud PEE vormis 3 küsitud seadmete tarnetähtajad (pakkuja pakkumuse vormi 3 p-ides 1-16) esitamata. Samuti ei ole pakutavate toodete tarnetähtaegasid võimalik kontrollida Vaidlustaja pakkumuses toodud muude dokumentide hulgast. Vaidlustaja pakkumus oli ilmsete puudustega ja Hankija lükkas selle tagasi.

6.4. Hanketeate ja TEE lisa 1 kohaselt võib Hankija raamlepingu sõlmida nii ühe kui ka mitme pakkujaga, mille täpsemad tingimused on toodud raamlepingus. Raamlepingus on toodud kõik vajalikud tingimused, et teenust tellida ka olukorras, kus raamlepingus on vaid üks partner, eeldusel et pakkumus vastab riigihanke alusdokumentides toodud tingimustele ehk pakkuja esitab kõik vajalikud dokumendid, täidab etteantud vormidel kõik lahtrid, sh esitab omapoolsed tarnetähtajad. Tarnetähtajad on olulised ja siduvad, sest nt ühe pakkujaga sõlmitud raamlepingu puhul (raamlepingu p 4.4.1) tellib Hankija seadmeid lepingu ja pakkumuse dokumentides toodud hinnapakumuse alusel ega korralda minikonkurssi. Samuti on tarnetähtajad olulised mitme pakkujaga raamlepingu sõlmimise puhul, sest mitme pakkujaga raamlepingu sõlmimisel oleks Hankija esimese tellimuse teinud paremusjärjestuse alusel esimeselt edukalt pakkujalt ehk müüjalt 1 riigihankes esitatud pakkumuse alusel. Raamlepingu p 5.3.1 sätestab, et müüja kohustub asjad tarnima vastavalt pakkumuses esitatud tarneaja jooksul ja pooled võivad kokku leppida lühemas tarneajas kui pakkumuses toodud. Sega Vaidlustaja pidi pakkumust esitades olema teadlik, et Hankijale on tarnetähtajad raamlepingu sõlmimiseks olulised ning siduvad.

6.5. Asjaolu, et Hankija ei ole sätestanud RHAD-is tarnetähtaegasid ega kehtestanud neile eraldi hindamiskriteeriumi, andes pakkujatele võimaluse esitada igale seadmele oma tarnetähtajad, ei tähenda, et Vaidlustajal on õigus need oma pakkumuses esitamata jätta või täita need suvalise absurdse sisuga. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et jättes esitatud pakkumuses tarneaja märkimata, on Vaidlustaja sisuliselt näinud ette, et tarneaeg on lõpmatu. Samahästi võiks väita, et tarnetähtaeg on 0 päeva, kuid mõlemad väited on meelevaldsed ja ebaõiged.

6.6. Hankija soovis tarnetähtaegade osas olla võimalikult paindlik ja lootis pakkujate mõistlikkusele realistlike tarnetähtaegade esitamisel. Hankija ei saa nõustuda Vaidlustaja ettepanekuga esitada hinnangulised tarnetähtajad pärast pakkumuse esitamise tähtaega.

RHS § 46 lõike 3 kohaselt ei tohi riigihanke alusdokumentide kohta esitatavad selgitused või selgitamist võimaldavad dokumendid sisaldada uut teavet, ilma milleta ei ole pakkumuste esitamine võimalik või muutuksid juba esitatud pakkumused riigihanke alusdokumentidele mittevastavaks või muutuks nende sisu. Selgituste ja selgitamist võimaldavate dokumentide alusel on keelatud riigihanke alusdokumente muuta.

6.7. Hankija esitas 25.07.2025 täiendavad seisukohad.

6.7.1. Vaidlustaja on valesti aru saanud, et pakkumuse esitamisel võib täita RHAD-is nõutud vorme valikuliselt või üksnes juhul, kui vastavaid andmed on käsitletavad riigihankes hindamiskriteeriumina. Hankija ei ole käsitlenud PEE vormi 3 „Pakkuja poolt täidetav tehnilise kirjelduse vorm“ hindamiskriteeriumina.

6.7.2. Riigihankes ei saa olla tarneajad lõpmatud ja ka lõpmatust oleks saanud tähistada sümboliga ∞ . Vaidlustaja ei ole seda teinud ja püüab tagantjärele sisustada esitatud pakkumust informatsiooniga, mida seal ei ole kunagi olnud.

6.7.3. Riigihanke alusdokumentide osaks oleva raamlepingu projekti p-i 5.3.1 kohaselt kohustub müüja asjad tarnima pakkumuses esitatud tarneaja jooksul ja pooled võivad kokkuleppel seda lühendada. Kuna pakkumuses tarnetähtaeg puudus, ei ole seda olemas ega ole seda võimalik ka lühendada, sest puuduvad lähteandmed. Vaidlustaja on ise möönnud, et pakkumuses olid tarnetähtajad määramata ehk puudu.

6.7.4. Mittevastavat pakkumust ei saa hinnata, samuti ei ole võimalik sõlmida riigihankes lepingut, milles puuduvad täielikult tarnetähtajad.

6.7.5. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et pakkuja poolt määratletud tarnetähtajad ei ole Hankijale vastavalt riigihanke alusdokumentidele siduvad. Hankija on rangelt seotud riigihanke alusdokumentides ja pakkumuses esitatuga ega saa neid meelevaldselt sisustada. Hankijal ei ole võimalik lühendada tarnetähtaegu, mida ei ole olemas.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. Hankija Otsusest nähtuvalt lükati Vaidlustaja pakkumus tagasi, sest tema pakkumus ei vasta vastavustingimuste punktis 6 toodud tingimustele. Pakkuja on jätnud vastavustingimuste punktis 6 PEE vormis 3 punktides 1 kuni 16 küsitud seadmete tarnetähtajad esitamata. Seetõttu ei ole Hankijal võimalik pakutavate toodete tarnetähtaegasid kontrollida ega hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustel. Täpsemad selgitused on toodud riigihangete registri protokollilises otsuses.

Hankekomisjoni RHR-i kohases protokollilises otsuses on põhjendus järgmine: Lükata tagasi Optimus Systems AS-i pakkumus, sest pakkuja jättis vastavustingimuste punktis 6 Hankija PEE vormil 3 küsitud tarnetähtajad esitamata. Hankija andis pakkujale võimaluse tarnetähtaegade esitamata jätmist selgitada, kuid pakkuja selgituse põhjal ei ole võimalik tema pakkumust vastavaks tunnistada, sest pakkuja selgitus ei muuda olematuks asjaolu, et ta jättis Hankija poolt küsitud tarnetähtajad esitamata ning PEE vormil 3 (pakkuja poolt täidetav TK andmete vorm) küsitud tarnetähtaegade lahtrid tühjaks. Samuti ei ole pakutavate toodete tarnetähtaegasid Hankijal võimalik kontrollida pakkuja pakkumuses toodud dokumentide hulgast. Eeltoodust tulenevalt lükkab Hankija pakkuja Optimus Systems AS-i pakkumus tagasi, sest tema pakkumus

5 (8)

ei vasta vastavustingimuste punktis 6 toodud tingimustele – pakkuja on jätnud PEE vormis 3 küsitud seadmete tarnetähtajad (pakkuja pakkumuse vormi 3 punktides 1 kuni 16) esitamata.

Vaidlustuskomisjon möönab, et hankekomisjoni RHR-i kohases protokollilises otsuses on olukorra kirjeldus esitatud küll mõnevõrra pikemalt kui Otsuses ja pakkujatele saadetud teates, kuid põhjus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks on sama mõlemas dokumendis, see on üheselt selge ja Vaidlustaja on sellest vaidlustusest nähtuvalt ka aru saanud.

8. Poolte vahel ei ole vaidlust, et riigihanke alusdokumentides, PEE vormi 3 p-ides 1-16, oli nõutud seadmete tarnetähtaegade esitamist (kõikide seadmete kohta tuli esitada *tarnetähtaeg kalendripäevades*) ja Vaidlustaja jättis pakkumuses konkreetsed seadmete tarnetähtajad kalendripäevades esitamata (vastavad lahtrid Vaidlustaja pakkumuses esitatud PEE vormil 3 (edaspidi Vorm) on tühjad). Vaidlustaja väitel on tegemist lõpmatu tarnetähtaja pakkumisega, samuti ei ole Vaidlustaja väitel tegemist sisulise kõrvalekaldega riigihanke alusdokumentides (edaspidi RHAD) nimetatud tingimustest. Vaidlustuse kohaselt on Hankija Otsus motiveerimisveaga, kuivõrd esitatud pakkumuses ei esinenud RHS § 114 lg 2 ls 2 mõttes sisulisi kõrvalekaldeid riigihanke alusdokumentides nimetatud tingimustest.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et selleks, et üldse saaks tekkida vaidlus küsimuses, kas lõpmatute tarnetähtaegadega seadmete pakkumus on sisulise või mittesisulise puudusega pakkumus RHS § 114 lg 2 teise lause mõttes, peab olema eelnevalt tuvastatud, kas Vaidlustaja pakkumusest nähtuvalt on Vaidlustaja üldse esitanud Vormil seadmete tarnetähtajaks lõpmatu tarneaja. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ei ole.

8.1. PEE vormi 3 pealkiri on *Pakkuja poolt täidetav tehnilise kirjelduse vorm*. Veelgi enam - veerus, kuhu pakkujal tuli andmed sisestada, on kõikide punktide pealdisse märgitud „*“, mille kohta on vormi pealkirja all märkus: ** pakkuja/ühispakkuja poolt täidetav*.

Seega Hankija on andnud PEE vormis 3 pakkujatele selge juhise, et kolmanda veeru kõik lahtrid tuleb pakkujatel/ühispakkujatel täita. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et ükskõik milline tühi lahter veerus tähendab, et pakkuja on jätnud selle vastuolus PEE vormi 3 nõuetega täitmata. Antud juhul ei saa olla vaidlust, et Vormil on kõik tarnetähtaegade lahtrid (16 tükki) Vaidlustaja poolt täitmata.

8.2. Vaidlustaja väidab, et jättes Riigihankes *esitatud pakkumuses tarneaja märkimata, on Vaidlustaja sisuliselt näinud ette, et tarneaeg on lõpmatu*. Seega Vaidlustaja justkui möönab tarnetähtaegade esitamise osas puudusi Vormis (tarnetähtajad on *märkimata*), kuid väidab, et tühjadel lahtritelt on siiski mingi sisu – seal olevat ette nähtud lõpmatu tarneaeg. Vaidlustuskomisjon saab Vaidlustaja sellisest seisukohast aru nii, et tühjad lahtrid Vaidlustaja Vormis tarnetähtaja osas ei ole mitte täitmata, millise puuduse Vaidlustaja pakkumuses on Hankija Otsuses tuvastanud väites, et tarnetähtajad on esitamata, vaid need on siiski täidetud ja esitatud on lõpmatu tarneaeg. Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga ja leiab, et vastav põhjendus on otsitud eesmärgiga õigustada RHAD-is nõutud andmete esitamata jätmist.

Fakt on see, et erinevate seadmete tarnetähtaegade lahtrid on Vormis tühjad (neis puudub sisu) ja Vaidlustaja ei ole neid millegagi täitnud, sh ei ole neis ette nähtud midagi, mida oleks võimalik objektiivselt kontrollida. Mitte miski nendes tühjades ja täitmata lahtrites ei näita isegi mitte kaudselt seda, et need on pakkumuse esitamise hetkel Vaidlustaja poolt siiski millegagi täidetud, nt lõpmatu tarneajaga. Seega vaidlustuskomisjon on seisukohal, et olukorras, kus pakkujatel oli RHAD-ist tulenevalt lahtrite täitmise kohustus, tähendavad tühjad lahtrid Vormil, et need on pakkuja (Vaidlustaja) poolt täitmata ja Vaidlustaja väide, et Vaidlustaja on seal sisuliselt siiski midagi ette näinud, ei ole õige.

8.3. Seda, et tarnetähtaegade kohta on andmed esitamata, on Vaidlustaja kinnitanud ka vastuseks Hankija järelepärimisele (sõnum ID 976668): [---] *Pakkuja ei ole lisanud pakkumistabelisse tarneaja infot järgmistel põhjustel* [---]. Järgneb nelja punktiline loetelu põhjustest, miks andmeid ei esitatud, millest ükski ei sisalda vaidlustusmenetluses esitatud

väidet lõpmatu tarneaja pakkumisest.

8.4. Tulenevalt eespooltoodust on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Vaidlustaja Vormil on lahtrid tarnetähtaja osas kalendripäevades täitmata (Vaidlustaja ei ole Vormil seadmete tarnetähtaja lahtris midagi ette näinud, sh ei ole seal ette nähtud lõpmatut tarneaega), mistõttu asja lahendamiseks oma mingit tähtsust, kas lõputu tarneaja esitamisel oleks tegemist sisulise või mittesisulise puudusega pakkumuses.

Veelgi enam - RHAD-is sätestatud nõue PEE vormi 3 p-ides 1-16 andmete esitamiseks oli järgmine: *tarnetähtaeg kalendripäevades*. Seega mitte igasuguse tarneaja pakkumine ei vasta RHAD-ile vaid üksnes tarnetähtaeg kalendripäevades. Vaidlustuskomisjon mõnab, et teatud juhtudel on muudes ajaühikutes esitatud tarnetähtajad kalendripäevadesse ümber arvestatavad, nt on üldteada, et nädalas on 7 kalendripäeva ja tarneaja esitamisel nädalates oleks see RHAD-ile vastavuse saavutamiseks hõlpsasti kalendripäevadesse ümber arvestatav. Samas on vaidlustuskomisjon seisukohal, et lõpmatu tarneaeg ei oleks mingi kindel arv kalendripäevi isegi siis, kui Vaidlustaja oleks pakkumuses pakkunud seadmete tarnimiseks lõpmatut tarneaega, mida Vaidlustaja ei teinud.

9. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et RHAD vastavustingimuste p 6 *Tehnilise kirjelduse esitamine* sätestab järgneva: *Pakkuja/ ühispakkuja esitab PEE vormi 3 kohase täidetud tehniliste andmetega tehnilise kirjelduse [---]* ja Hankija on õigesti tuvastanud, et Vaidlustaja pakkumuses esitatud Vorm ei ole kõikide nõutud andmete osas täidetud.

9.1. Vaidlustaja ei väida, et talle tuleks anda võimalus pakkumuse parandamiseks (tarnetähtaegade esitamiseks) selgitustega, millisel juhul kõrvaldataks puudused pakkumuses ja Hankija saaks pakkumuse tunnistada vastavaks kõikidele RHAD-i tingimustele RHS § 114 lg 1 alusel.

Märkimisväärne on, et Hankija on selgitustaotluse Vaidlustajale ka esitanud (13.06.2025 selgitustaotluses (sõnumi ID 976668)) ja küsinud Vaidlustajalt infot selle kohta, et kui andmed tarnetähtaegade kohta ei ole Vormil, siis kas need võiksid ehk olla kuskil mujal pakkumuses, millele Vaidlustaja vastas 17.06.2025 selgitusega, miks ta jättis andmed esitamata. Hankija küsimuse püstitusest on arusaadav, et Hankija on enne selgituste küsimist olnud ilmselgelt veendunud, et tarnetähtaegade esitamine pärast pakkumuste esitamise tähtpäeva oleks lubamatu pakkumuse muutmine ega ole küsinud tarnetähtaegu. Vaidlustaja ei ole hakanud vastuseks Hankija järelepärimisele pakkumuses puuduvaid tarnetähtaegu ka omal algatusel esitama. Seega sisulist vaidlust ei ole selles, et Vaidlustaja pakkumuses puuduse tuvastamisel ei pidanud Hankija andma enne Otsuse tegemist Vaidlustajale võimalust pakkumuses esitamata andmete esitamiseks.

9.2. Vaidlustaja väitel tuleb käsitleda mittevastavust Vaidlustaja pakkumuses mittesisulise kõrvalekaldega RHAD-ist, millisel juhul puudust pakkumuses ei kõrvaldatagi ja pakkumus tunnistaks RHS 114 lg 2 teise lause alusel vastavaks koos kõrvalekaldega sellisena nagu see on esitatud, antud juhul siis ilma igasuguste tarnetähtaegadeta. Vaidlustuskomisjon Vaidlustajaga ei nõustu.

9.2.1. Puudustega pakkumuse vastavaks tunnistamine tähendab seda, et Hankija lepib pakkumusega sellisena nagu see on esitatud (koos mittesisuliste puudustega) ja pakkumuses esinevate puuduste kõrvaldamist Riigihankes ei toimu. TEE lisast 1 (*Sõlmitava raamlepingu tingimused*) (edaspidi raamleping) nähtuvalt ei ole Hankijal kavatsust sõlmida raamlepingut ilma tarnetähtaegadeta ega võimaldada raamlepingu täitmist ilma tarnetähtaegadeta.

9.2.2. Vaidlustaja väidab, et TEE lisa 1 kohaselt lepitakse täpne tarnetähtaeg nagunii kokku iga minikonkursi raames, ei ole asjasse puutuv – Riigihange ei ole minikonkurss ja Riigihanke eesmärgiks on alles jõuda raamlepingu sõlmimiseni. sõlmitakse üksnes pakkujaga, kelle

pakkumus vastab RHAD-ile ja on tunnistatud edukaks, st pakkumus peab vastama RHAD-ile enne raamlepingu sõlmimist ja Vaidlustaja ei saa tugineda vaidluses pakkumuse vastavuse üle RHAD-ile raamlepingust müüjale tulenevatele võimalikele õigustele/kohustustele tulevikus. Raamlepingu sõlmimiseni saab jõuda vaid RHAD-ile vastava pakkumusega ja pakkumuses sisalduvate vigade parandus (antud juhul tarnetähtaegade esmakordne esitamine) ei saa toimuda kunagi tulevikus raamlepingu täitmise kaudu. Seega Vaidlustaja sisuliselt ei väida, et raamlepingut oleks võimalik täita ka tarnetähtaegadeta (nagu on esitatud tema pakkumus), aga väidab, et pakkumuses esinevad puudused saaks ta kõrvaldada raamlepingu täitmisel. Vaidlustuskomisjon kordab, et puudustega pakkumuse vastavaks tunnistamisel pakkumuses esinevate puuduste kõrvaldamist ei toimu.

9.2.3. Vaidlustaja väidab ka viitega TEE lisa 1 p-ile 5.3.1 (*Müüja kohustub asjad tarnima vastavalt pakkumuses esitatud tarneaaja jooksul. Pooled võivad hankelepingus kokku leppida lühemas tarneajas. Ostja kohustub lepingu esemed kokkulepitud ajal vastu võtma*), et tarnetähtaeg ei ole poolte vahel lõplikult kokku lepitud ja tarneaega võidakse peale pakkumuse edukaks tunnistamist kokku leppida lühemana. Vaidlustaja tugineb võimalusele lühem tarneaeg kokku leppida, aga jätab tähelepanuta, et kui pooled lühemat tarneaega kokku ei lepi (Hankijal selline kohustus puudub), siis tuleb asjad tarnida *pakkumuses esitatud tarneaaja jooksul*. Kui tarnetähtaega ei ole pakkumuses esitatud, siis mis ajaks asjad tarnitakse? Samuti kui pakkumuses ei ole mingit tarnetähtaega esitatud, siis millest lühemat tähtaega kavatseks Vaidlustaja üldse kokku leppida (olematut tähtaega ei ole võimalik lühendada)? Selle raamlepingu punkti kontekstis on väide lõpmatust tarneajast veelgi arusaamatum – Hankijat ei rahulda ühelgi juhul pakkuja kohustus tarnida asjad lõpmatu tarneaaja jooksul (lõpmatu tarneaeg tähendab sisuliselt, et müüja ei kohustu asju kunagi tarnima) ja lõpmatu tarneaega ei saa lühendada, vaid see tuleks asendada konkreetse tarneaaja või tarnetähtajaga, millise esitamise kohustus oli Vaidlustajal juba pakkumuses esitatud Vormil.

9.3. Kui Vaidlustaja arvas, et RHAD peaks kehtestama mingeid täpsemaid nõudeid tarnetähtaegadele, tulnuks RHAD enne pakkumuste esitamise tähtaega vaidlustada. Vaidlustaja ei ole seda teinud, sh ei ole ta küsinud mingeid selgitusi tarnetähtaegade *ennustamiseks*. Asjaolu, et tarnetähtajad ei ole kehtestatud hindamiskriteeriumina, ei andud Vaidlustajale õigust jätta neid andmeid pakkumuses esitamata - PEE vormil 3 esitatavad andmed ei ole ühegi omaduse ega näitaja osas hindamiskriteeriumiks.

10. Tulenevalt eespooltoodust on Vaidlustuskomisjon seisukohal, et esineb alus Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks RHS § 114 lg 2 ls 1 alusel, sh ei ole tegemist mittesisulise kõrvalekaldega RHAD-ist, Otsus on läbipaistev ja kontrollitav (RHS § 3 p 1) ja selle kehtetuks tunnistamiseks alused puuduvad.

11. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuulub vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg 3.

Hankija ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Angelika Timusk